АНОТАЦІЯ

Клименко О.В. **Рід Солонин у суспільно-політичному та соціокультурному житті України (друга половина XVII – початок XX ст.). Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.**

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. Чернігів, 2026.

У дисертаційному дослідженні на підставі аналізу комплексу опублікованих, неопублікованих джерел, наукової літератури та науково-популярних публікацій проаналізовано історію та генеалогію козацько-старшинського і дворянського роду Солонин, основні напрямки суспільно-політичної, адміністративно-господарської, громадської, соціогуманітарної діяльності, їх майнове та соціальне становище протягом другої половини XVII – початку XX ст.

У **Вступі** обгрунтовано актуальність дослідження, сформульовано його мету, завдання, об’єкт та предмет, окреслено хронологічні та територіальні рамки дослідження; визначено наукову новизну, схарактеризовано практичне значення отриманих результатів; показано зв’язок роботи з науковими темами, програмами, планами; подано відомості про методологічну основу та структуру роботи, а також наведено перелік публікацій та наукових конференцій, на яких було апробовано основні положення дисертаційного дослідження.

У першому розділі «**Методологія, історіографія та джерельна база роботи**» схарактеризовано методологію та методи дослідження, розглянуто стан наукової розробки проблеми, проаналізовано джерельну базу дослідження.

Дослідження питань походження, генеалогії, персонального складу, основних напрямків діяльності, майнового та соціального стану роду Солонин було здійснено на підставі використання принципів історизму, об’єктивності, системності, багатофакторності, документальності, соціального підходу, історіографічної традиції.

Методологічну основу дослідження складають загальнонаукові методи дослідження: конкретно-пошуковий, історико-описовий, аналітичний, синтетичний, логічний, індуктивний та дедуктивний, конкретизації та спеціально-історичні: хронологічний, проблемно-хронологічний, періодизації, історіографічного аналізу, критичного аналізу джерел, ретроспективний, перспективний, біографічний, історико-системний, структурно-персональний, порівняльно-історичний, мережевого аналізу, просопографічний. При підготовці дисертаційного дослідження були використані елементи методології нової соціальної історії, зокрема науковий концепт «люди другого плану», який характеризує спільноти, які займали проміжне місце між вищим керівництвом держави і основною масою населення.

У процесі підготовки дисертаційного дослідження було виявлено, проаналізовано та опрацьовано наявний історіографічний матеріал. Аналіз наявного історіографічного доробку дав змогу з'ясувати стан наукової розробки проблеми, виявити наявні здобутки та з'ясувати коло питань, які потребують наукового вирішення. Під час роботи над дисертаційним дослідженням було виявлено і проаналізовано основні етапи історіографічної розробки проблеми: перший етап, котрий охоплює XIX – першої половини XX ст., другий етап, який припадає на радянську добу і охоплює на 1930 – 1980 рр., і третій етап, який розпочався з відновленням незалежності України і триває до сьогодні. Найбільший внесок у наукову розробку проблем, пов'язаних з вивченням історії та генеалогії роду Солонин, здійснили В. Модзалевський, Г. Милорадович, В. Кривошея, І. Кривошея, історики та краєзнавці Чернігівської області. У своїх студіях вони з'ясували персональний склад, окремі напрямки суспільно-політичної діяльності, майнове та соціальне становище членів роду. Незважаючи на наявні історіографічні напрацювання, існує необхідність у створенні цілісного дослідження, в якому були б схарактеризовані основні аспекти життя і діяльності роду Солонин.

Джерельну базу дисертаційного дослідження складають законодавчі та публічно-правові акти, приватно-правові акти, діловодна документація, описово-

статистичні джерела, пам'ятки пізнього українського літописання, публіцистика, пов'язана з громадсько-політичною діяльністю представників роду Солонин. Крім того, при написанні дисертаційного дослідження використовувалися візуальні джерела.

Під час роботи над дисертаційним дослідженням було опрацьовано матеріали архівних фондів та бібліотек – бібліотеки Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Русових, Державного архіву Чернігівської області (ДАЧО), Центрального державного історичного архіву України у м. Києві, Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського НАН України, а також спеціалізованих інтернет-ресурсів електронної бібліотеки Інституту історії України Національної Академії Наук України та Google Academia.

У другому розділі «**Рід Солонин у середовищі соціально-політичної еліти другої половини XVII – початку XX ст.»** було висвітлено походження, персональний склад роду Солонин протягом десяти поколінь, місце роду у складі соціально-політичної еліти, зокрема, дворянської спільноти Північного Лівобережжя, основні життєві стратегії його членів, провідне місце з яких займали сімейно-шлюбна і освітня.

Рід Солонин походив із середовища української православної шляхти, яка отримала підтвердження своїх шляхетських привілеїв від польських королів у середині XVII ст. Члени роду вийшли на історичну арену в середині XVII ст. у зв'язку з розгортанням визвольних змагань під час Української національної революції. Фактором збереження їх високого становища у складі соціально-політичної еліти Гетьманщини стало покозачення і входження до складу козацької старшини. За доби Гетьманщини у другій половині XVII – XVIII ст. основним регіоном діяльності членів роду Солонин був Київський полк. Його представники входили до складу полкової старшини посідали уряди сотників у Козелецькій, Остерській, Бобровицькій, Гоголівській, Морівській сотнях Київського полку. У зв'язку з чисельним зростанням роду і браком урядів у

Київському полку багато його членів увійшли до складу різних категорій неурядової старшини – бунчукового, військового і значкового товариства. Також деякі члени роду перейшли на духовну службу.

У зв'язку з обмеженням автономії та ліквідацією Української козацької держави члени роду Солонин переорієнтувалися на розбудову кар'єри в цивільних установах, станово-представницьких органах влади українського дворянства, а ті, хто обрав військову службу, у військових підрозділах російської армії. У першій половині XIX ст. деякі члени роду займалися підприємницькою діяльністю в галузі промисловості у різних губерніях Російської імперії.

Після проведення реформ у Російській імперії частина представників роду Солонин перейшла до стану різночинців, продовжила діяльність у реформованих органах державної влади та місцевого самоврядування, цивільних установах, перебувала на службі у правоохоронних органах, займалася науковою та викладацькою діяльністю. Проте частина представників роду Солонин не мала жодних чинів, згадувалися лише як землевласники Козелецького та Остерських повітів Чернігівської губернії. Загалом на сьогодні встановлені відомості про близько сотні представників роду Солонин чоловічої статі, життя та діяльність яких розгорталися протягом другої половини XVII – початку XX ст.

В результаті проведеного дослідження вдалося виокремити жіночу складову роду Солонин. Вони не відігравали помітної ролі в суспільному житті, за винятком представниць останніх поколінь, які займалися викладацькою діяльністю.

Також вдалося виокремити найближче оточення роду Солонин, котре сформувалося внаслідок сімейно-шлюбних зв'язків, хрещення дітей. До нього за доби Української козацької держави належали представники козацької старшини Київського та інших полків Гетьманщини, а за імперської доби – представники дворянства Козелецького та Остерського повітів Чернігівської губернії. Відтак шлюбних партнерів представники роду Солонин обирали з числа представників регіональної козацько-старшинської та дворянської еліти. Протягом XIX –

початку XX ст. шлюбними партнерами для членів роду дедалі частіше виступали представники інших станів, національностей та віросповідань.

Представники роду Солонин на межі XVIII – XIX ст. увійшли до складу дворянської спільноти Північного Лівобережжя завдяки процесу нобілітації козацької старшини. Згодом вони зуміли підтвердити дворянські привілеї і були включені до різних частин Родовідної книги дворянства Чернігівської губернії. Вони посідали помітне місце у складі станово-представницьких органів місцевого дворянства – дворянських депутатських зібрань, неодноразово обиралися на посади предводителів дворянства Козелецького та Остерського повітів, отримували державні нагороди за службу російському престолу. Запорукою цього службового зростання став порівняно високий рівень освіти членів роду, яку вони здобули в Києво-Могилянській та Київській духовних академіях, а згодом – у середніх та вищих навчальних закладах Російської імперії.

У третьому розділі «**Суспільно-політична діяльність представників роду Солонин у другій половині XVII – на початку XX ст.»** схарактеризовано їх державну та військову службу, адміністративну, громадську, наукову та соціогуманітарну діяльність.

Встановлено, що протягом другої половини XVII – XVIII ст. члени роду Солонин брали участь у переважній більшості військових кампаній, до яких було залучене українське козацтво, – російсько-турецьких війнах 1686–1700 рр., 1735–1739 рр., 1768–1774 рр., 1787–1791 рр., Північній війні 1700–1721 рр., Семилітній війні 1756–1763 рр. та інших військових кампаніях. За імперської доби вони брали участь у складі російської армії у війнах проти наполеонівської Франції, Вітчизняній війні 1812 р., закордонних походах російської армії, російсько-шведській війні 1808–1809 рр., бойових діях на Кавказі, російсько-турецьких війнах 1828–1829 рр. і 1877–1878 рр., російсько-японській війні 1904–1905 рр.

Члени роду Солонин за доби Гетьманщини брали активну участь у суспільно-політичному житті, зокрема, в обговоренні та підписанні договірних

угод між Військом Запорозьким та Московським царством, залучалися до виконання політичних завдань і дипломатичних місій, претендували на отримання вищих державних посад у Гетьманщині. Проте в умовах обмеження та ліквідації автономії Української козацької держави їхня політична діяльність поступово зійшла нанівець.

До основних видів адміністративно-господарської діяльності членів роду Солонин як за доби Української козацької держави, так і за імперського періоду, належали розробка, видання та оприлюднення різноманітних нормативно-правових актів – універсалів, наказів, ордерів, листування з різноманітними державними установами. Також вони залучалися до проведення різноманітних розслідувань, нагляду за будівництвом об'єктів інфраструктури тощо, здійснювали прикордонну, митну, протиепідемічну службу.

Громадська діяльність членів роду Солонин полягала в участі його представників у діяльності органів громадського самоврядування – губернських і повітових земств, міських дум та їх виконавчих органів. Вони входили до складу гласних Чернігівської міської думи і управи, Чернігівського губернського і низки повітових земств. На цих виборних посадах вони приділяли увагу розбудові об'єктів соціокультурної інфраструктури, покращенню добробуту населення.

Благодійницька діяльність членів роду полягала в розбудові культових споруд на території Остерської сотні Київського полку, пожертвуванні богослужбового начиння для їх потреб. За імперської доби благодійництво членів роду полягало у фінансуванні навчальних закладів, об'єктів соціально-культурної інфраструктури. Зокрема, на підставі заповіту генерал-лейтенанта В. К. Солонини у власність громади м. Остер перейшов його маєток, що сприяло розвитку місцевої соціокультурної інфраструктури.

Наукова та викладацька діяльність членів роду Солонин розвивалася у рамках природничих наук. Вони стали відомими як викладачі вищих та середніх спеціальних навчальних закладів, доклали зусиль до розбудови жіночої освіти.

У четвертому розділі «**Господарська і підприємницька діяльність представників роду Солонин у другій половині XVII – на початку XX ст.»** схарактеризовано основні джерела і методи здобуття маєтностей, форми земельних володінь.

До основних джерел формування земельних володінь роду Солонин належали пожалування московських царів та українських гетьманів, придбання нерухомого майна, успадкування та отримання в якості посагу. Основними формами земельних володінь роду були рангові та особисті спадкові маєтності в Остерській та Козелецькій сотнях Київського полку. Водночас члени роду отримали у підданство посполитих селян у ряді населених пунктів цих адміністративно-територіальних одиниць. Отримані маєтності землевласники примножували та передавали у спадок своїм нащадкам. У здобутих маєтностях представники роду Солонин організували вирощування та переробку сільськогосподарської продукції, провідне місце серед яких посідали вирощування зернових культур, розведення худоби, гуральництво, бортництво. Після скасування кріпосного права деякі члени роду втратили частину маєтностей і залежних селян, але зберегли власні садиби. Після революційних подій 1917–1921 рр. вони втратили свої маєтності, котрі були націоналізовані.

У **Висновках** наведено основні результати дослідження відповідно до поставленої мети і завдань.

Ключові слова: біографістика, Гетьманщина, дворянство, земельні володіння, Київський полк, козацтво, козацька старшина, Північне Лівобережжя України, рід Солонин, сім’я, Українська козацька держава, Чернігівська губернія, Чернігівщина, Чернігово-Сіверщина, шлюб.

Список публікацій за темою дисертації

Публікації, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Маєтності козацько-старшинського роду Солонин у другій половині XVII – XVIII ст. *Консенсус:* електронний історичний журнал. 2025. № 3. С. 106–117. (Фахове наукове видання категорії «Б»).

2. Походження та персональний склад козацько-старшинського роду Солонин у середині XVII – наприкінці XVIII ст. *Сіверянський літопис.* 2025. № 5. С. 29–35. (Фахове наукове видання категорії «Б»).

3. Участь представників роду Солонин у військових кампаніях другої половини XVII – початку XX століть. *Консенсус:* електронний історичний журнал. 2026. № 2. С. 16-25. (Фахове наукове видання категорії «Б»).

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Клименко О. Київський полковник Костянтин Дмитрович Солонина. *Соціально-гуманітарний вісник:* збірник наукових праць. 2025. Вип. 55. С. 34 – 37; [Електронний ресурс]. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/sgv____55.pdf

5. Клименко О. Київський полковий старшина Сергій Васильович Солонина. *Нотатки сучасної науки:* мультидисциплінарний науковий часопис. 2025. Вип. 24. С. 23 – 25; [Електронний ресурс]. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/nsn_24.pdf

6. Клименко О. Благодійницька діяльність козацько-старшинського і дворянського роду Солонин наприкінці XVII – на початку XX ст. *Latest ideas, technologies and modern inventions: problems, theories and challenges.* Abstracts of XXI International Scientific and Practical Conference. Prague, Czech Republic (May 25-27, 2026). pp. 124–128.

7. Клименко О. Освітні стратегії козацько-старшинського і дворянського роду Солонин у другій половині XVII – на початку XX ст. *The impact of modern digital technologies and developments on the future of education:* Abstracts of XXII International Scientific and Practical Conference Krakow, Poland (June 01-03, 2026). Krakow, Poland, pp. 211–214.

ABSTRACT

Klymenko O.V. **The Solonin Family in the Socio-Political and Sociocultural Life of Ukraine (second half 17th – early 20th centuries). Qualifying research paper in manuscript form.**

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 03 «Humanities», specialty 032 «History and Archaeology» T.G. Shevchenko National University «Chernihiv Collegium». Chernihiv, 2026.

This dissertation, based on an analysis of a range of published and unpublished sources, scholarly literature, and popular science publications, examines the history and genealogy of the Solonin family—a Cossack-officer and noble lineage— the main areas of their socio-political, administrative-economic, civic, and socio-humanitarian activities, as well as their property and social status during the second half of the 17th century through the early 20th century.

The **Introduction** justifies the relevance of the study, formulates its purpose, objectives, object, and subject, and outlines the chronological and territorial scope of the research; it identifies the scientific novelty and characterizes the practical significance of the results obtained; it demonstrates the connection between this work and scientific themes, programs, and plans; it provides information on the methodological basis and structure of the work, as well as a list of publications and academic conferences at which the main provisions of the dissertation research were tested.

The first chapter, **«Methodology, Historiography, and Source Base of the Study»,** describes the methodology and research methods, reviews the state of academic research on the topic, and analyzes the source base of the study.

The study of the origins, genealogy, family composition, main areas of activity, and the financial and social status of the Solonin family was conducted based on the principles of historicism, objectivity, systematicity, multifactoriality, documentary evidence, a social approach, and historiographical tradition.

The methodological foundation of the study consists of general scientific research methods—concrete-search, historical-descriptive, analytical, synthetic, logical, inductive, and deductive—as well as methods of concretization and specific historical methods: chronological, problem-chronological, periodization, historiographical analysis, critical analysis of sources, retrospective, prospective, biographical, historical-systemic, structural-personal, comparative-historical, network analysis, and prosopographic. In preparing this dissertation, elements of the methodology of new social history were utilized, in particular the scholarly concept of «people in the background», which characterizes communities that occupied an intermediate position between the state's top leadership and the general population.

In the course of preparing this dissertation, the available historiographical material was identified, analyzed, and examined. An analysis of the existing historiographical body of work made it possible to assess the state of academic research on the topic, identify existing achievements, and determine the range of issues requiring academic resolution. While working on this dissertation, the main stages of the historiographical development of the issue were identified and analyzed: the first stage, covering the 19th century through the first half of the 20th century; the second stage, which corresponds to the Soviet era and spans 1930–1980; and the third stage, which began with the restoration of Ukraine's independence and continues to this day. The greatest contributions to the scholarly study of issues related to the history and genealogy of the Solonin family were made by V. Modzalevsky, G. Miloradovich, V. Kryvosheya, I. Kryvosheya, and historians and local historians from the Chernihiv region. In their studies, they identified the family's members, specific areas of their social and political activities, and the financial and social status of its members. Despite existing historiographical work, there is a need for a comprehensive study that would characterize the main aspects of the Solonin family's life and activities.

The source base for this dissertation consists of legislative and public-law acts, private-law acts, administrative records, descriptive and statistical sources, late Ukrainian chronicles, and journalistic works related to the social and political activities

of members of the Solonin family. In addition, visual sources were used in the preparation of this dissertation.

During the work on this dissertation, materials from archival collections and libraries were examined—including the library of the T.G. Shevchenko National University «Chernihiv Collegium», the Rusovs Chernihiv Regional Universal Scientific Library, the State Archive of the Chernihiv Region, the Central State Historical Archive of Ukraine in Kyiv, the Manuscript Institute of the V. I. Vernadsky National Library of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine, as well as specialized online resources such as the electronic library of the Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine and Google Scholar.

The second chapter, **«The Solonin Family within the Social and Political Elite of the Second Half of the 17th – Early 20th Centuries»,** examined the origins and members of the Solonin family over ten generations, the family's place within the social and political elite—in particular, the noble community of the Northern Left Bank— as well as the main life strategies of its members, among which family, marriage, and education played a leading role.

The Solonin family originated from the Ukrainian Orthodox nobility, which received confirmation of its noble privileges from the Polish kings in the mid-17th century. Members of the family entered the historical arena in the mid-17th century in connection with the unfolding liberation struggle during the Ukrainian National Revolution. A key factor in preserving their high standing within the socio-political elite of the Hetmanate was their enlistment in the Cossacks and their inclusion among the Cossack leadership. During the era of the Hetmanate in the second half of the 17th and 18th centuries, the Kyiv Regiment was the primary region of activity for members of the Solonin family. Its representatives were part of the regimental leadership and held the offices of centurions in the Kozelets, Oster, Bobrovytsia, Gogol, and Moriv sotnias of the Kyiv Regiment. Due to the clan's rapid growth and a shortage of official posts in the Kyiv Regiment, many of its members joined various categories of non-commissioned officers—the standard-bearers' corps, the military corps, and the ensigns' corps. Additionally, some members of the clan entered the clergy.

Following the curtailment of autonomy and the dissolution of the Ukrainian Cossack state, members of the Solonin family shifted their focus to building careers in civil institutions and in the representative governing bodies of the Ukrainian nobility, while those who chose military service joined units of the Russian army. In the first half of the 19th century, some members of the family were engaged in entrepreneurial activities in the industrial sector across various provinces of the Russian Empire.

Following the reforms in the Russian Empire, some members of the Solonin family joined the ranks of the "raznochintsy" (non-noble officials), continued their work in the reformed state and local government bodies and civil institutions, served in law enforcement agencies, and engaged in scientific and teaching activities. However, some members of the Solonin family held no official ranks and were mentioned only as landowners in the Kozelets and Oster districts of the Chernihiv Governorate. In total, information has been established to date on approximately one hundred male members of the Solonin family, whose lives and activities spanned the second half of the 17th century through the early 20th century.

As a result of this research, it was possible to identify the female members of the Solonin family. They did not play a prominent role in public life, with the exception of women from the later generations who were engaged in teaching.

We were also able to identify the inner circle of the Solonin family, which was formed through family and marital ties, as well as the baptism of their children. During the era of the Ukrainian Cossack State, this circle included representatives of the Cossack officers of the Kyiv and other regiments of the Hetmanate, and during the imperial era—representatives of the nobility from the Kozelets and Oster districts of the Chernihiv Governorate. Consequently, members of the Solonin family chose their marriage partners from among the regional Cossack officer corps and the noble elite. Throughout the 19th and early 20th centuries, members of the family increasingly married individuals from other social classes, nationalities, and religious denominations.

At the turn of the 18th and 19th centuries, members of the Solonin family became part of the noble community of the Northern Left Bank through the process of

ennoblement of the Cossack officers. Subsequently, they succeeded in confirming their noble privileges and were included in various sections of the Genealogical Register of the Nobility of Chernihiv Governorate. They held prominent positions within the representative bodies of the local nobility—the noble assemblies—were repeatedly elected as leaders of the nobility in the Kozelets and Oster districts, and received state awards for their service to the Russian throne. The key to this career advancement was the relatively high level of education attained by the family members, which they received at the Kyiv-Mohyla Academy and the Kyiv Theological Academy, and later at secondary and higher educational institutions of the Russian Empire.

The third chapter, «**The Social and Political Activities of Members of the Solonin Family in the Second Half of the 17th – Early 20th Centuries»,** describes their government and military service, as well as their administrative, civic, scientific, and social and humanitarian activities.

It has been established that during the second half of the 17th through the 18th centuries, members of the Solonin family participated in the vast majority of military campaigns involving the Ukrainian Cossacks—the Russo-Turkish Wars of 1686–1700, 1735–1739, and 1768–1774, 1787–1791, the Great Northern War of 1700–1721, the Seven Years' War of 1756–1763, and other military campaigns. During the imperial era, they served as part of the Russian army in the wars against Napoleonic France, the Patriotic War of 1812, the Russian army's foreign campaigns, the Russo-Swedish War of 1808–1809, military operations in the Caucasus, the Russo-Turkish Wars of 1828–1829 and 1877–1878, and the Russo-Japanese War of 1904–1905.

During the era of the Hetmanate, members of the Solonin family took an active part in public and political life; in particular, they participated in the negotiation and signing of treaties between the Zaporizhian Host and the Tsardom of Moscow, were involved in carrying out political tasks and diplomatic missions, and sought to hold high-ranking government positions in the Hetmanate. However, as the autonomy of the Ukrainian Cossack state was restricted and eventually abolished, their political activities gradually came to naught.

The main types of administrative and economic activities undertaken by members of the Solonin family — both during the era of the Ukrainian Cossack state and during the imperial period—included the drafting, issuance, and publication of various regulatory and legal acts — decrees, orders, directives, and correspondence with various state institutions. They were also involved in conducting various investigations, supervising the construction of infrastructure projects, and performing border, customs, and epidemic control duties.

The civic activities of the Solonin clan consisted of its representatives participating in the work of local self-government bodies—provincial and county zemstvos, city councils, and their executive bodies. They served as council members of the Chernihiv City Duma and its administration, as well as in the Chernihiv Provincial Zemstvo and a number of county zemstvos. In these elected positions, they focused on developing sociocultural infrastructure and improving the well-being of the population.

The charitable activities of the family members consisted of building religious structures within the Oster Sotnia of the Kyiv Regiment and donating liturgical items for their use. During the imperial era, the family's charitable work involved funding educational institutions and social and cultural infrastructure projects. In particular, pursuant to the will of Lieutenant General V. K. Solonina, his estate was transferred to the community of Oster, which contributed to the development of the local sociocultural infrastructure.

The scientific and teaching activities of the Solonina family members were focused on the natural sciences. They became renowned as instructors at higher and secondary specialized educational institutions and contributed to the advancement of women's education.

Chapter Four, **«Economic and Entrepreneurial Activities of Members of the Solonyn Family in the Second Half of the 17th – Early 20th Centuries»,** describes the primary sources and methods of acquiring estates, as well as the forms of land ownership.

The main sources of the Solonin family's landholdings included grants from the Moscow tsars and Ukrainian hetmans, the purchase of real estate, inheritance, and land received as a dowry. The family's landholdings primarily consisted of rank-based and personal hereditary estates in the Oster and Kozelets sotnias of the Kyiv Regiment. At the same time, members of the family acquired commoner peasants as subjects in a number of settlements within these administrative-territorial units. The landowners expanded the estates they had acquired and passed them down to their descendants. On the estates they acquired, members of the Solonin family organized the cultivation and processing of agricultural products, with a primary focus on grain farming, livestock breeding, distilling, and beekeeping. After the abolition of serfdom, some members of the family lost part of their estates and dependent peasants but retained their own manors. Following the revolutionary events of 1917–1921, they lost their estates, which were nationalized.

The **Conclusions** present the main findings of the study in accordance with its stated objectives and tasks.

Keywords: biographical studies, Hetmanate, nobility, landholdings, Kyiv Regiment, Cossacks, Cossack officers, Northern Left Bank of Ukraine, the Solonin family, family, Ukrainian Cossack State, Chernihiv Governorate, Chernihiv region, Chernihiv-Sivershchyna, marriage.